

FACULTAT DE
FARMÀCIA

0/7

UNIVERSITAT DE BARCELONA

U

B

ATENCIÓ FARMACÈUTICA I FARMÀCIA SOCIAL

Curs
2006-07

Ensenyament de Farmàcia

**ENSENYAMENT DE FARMÀCIA
PLA D'ESTUDIS 2002**

PLA DOCENT – CURS 2006-07

ASSIGNATURA	ATENCIÓ FARMACÈUTICA I FARMÀCIA SOCIAL	
DEPARTAMENT ÀREA DE CONEIXEMENT SEMESTRE DE DOCÈNCIA CRÈDITS (TEÒRICS + PRÀCTICS) TIPUS	Farmàcia i Tecnologia Farmacèutica Farmàcia i Tecnologia Farmacèutica 2n cicle / 7è i 9è semestres 6 cr. (4,5T + 1,5P) Optativa	
CRÈDITS ECTS	Hores d'activitat presencial	60 h
	Hores de treball dirigit	20 h
	Hores d'aprenentatge autònom	67 h
	Hores d'activitats d'avaluació	3 h
	Hores totals de treball de l'alumne/a	150 h

1. INTRODUCCIÓ

En aquest moment en què es camina cap a un espai europeu comú de formació superior, adquireix encara més sentit la definició que la Societat Europea de Farmàcia Clínica fa respecte a això quan diu que «la farmàcia clínica és una especialitat sanitària que descriu les activitats i els serveis del farmacèutic clínic per desenvolupar i promoure l'ús racional i apropiat dels medicaments, aparells, mecanismes i dispositius medicamentosos».

En considerar que l'atenció farmacèutica bàsicament és un pas més enllà de la farmàcia clínica, podem dir que en l'esmentada atenció farmacèutica el farmacèutic pren una actitud més proactiva i assumeix en conseqüència un major grau de responsabilitat en el seguiment farmacoterapèutic.

L'objectiu d'aquesta assignatura és tractar els aspectes clarament relacionats amb l'atenció farmacèutica i altres temes també de gran actualitat amb un contingut altament social que fa referència a la farmàcia social i que completen els d'atenció farmacèutica.

2. OBJECTIUS

OBJECTIUS GENERALS

Els objectius docents d'aquesta assignatura consisteixen a completar la formació de l'alumnat ja adquirida inicialment en l'assignatura troncal Farmàcia Clínica i Farmacoteràpia, seguint les directrius d'apropar la terapèutica a les necessitats de cada pacient individualment, fet que facilitarà la relació de l'alumnat amb la resta de professionals sanitaris principalment en l'exercici de la professió en l'àmbit assistencial.

El contingut inclou les noves tendències de l'atenció farmacèutica i la farmàcia social en diferents àmbits de l'exercici professional assistencial així com temes tant d'actualitat com d'altres de més clàssics d'importància i repercussió en l'àmbit social.

OBJECTIUS ESPECÍFICS

Com a resultat del procés d'aprenentatge, l'alumnat ha de ser capaç de:

- Definir el concepte, els objectius i el contingut de l'atenció farmacèutica i de la farmàcia social, així com conèixer la manera de dur-la a la pràctica.
- Contribuir en la implantació de l'atenció farmacèutica en els diferents àmbits, especialment en l'assistencial.
- Comunicar-se i integrar-se amb altres professionals de la salut per promoure l'ús racional, segur i cost-efectiu del medicament.

- Promoure el paper del farmacèutic com a professional sanitari centrant l'exercici professional en el pacient a través dels medicaments, aparells, mecanismes i dispositius medicamentosos.

3. PROGRAMA

Classes teòriques

1. Evolució de la farmàcia clínica fins l'atenció farmacèutica: des del fàrmac fins al pacient a través del medicament.
2. Recerca i desenvolupament en la indústria farmacèutica.
3. Medicaments equivalents i medicaments genèrics.
4. Medicaments orfes i d'ús compassiu.
5. Tecnologia clínica farmacèutica (Pharmaceutical Clinical Technology, PCT).
6. Política sanitària: sistema de salut a l'Estat espanyol i a Catalunya.
7. Xarxa sanitària d'utilització pública en els diferents nivells assistencials.
8. Metodologia per a la recerca en atenció farmacèutica.
9. Avenços en la comunicació en atenció farmacèutica i farmàcia social.
10. Automedicació i compliment.
11. Errors de medicació.
12. Interaccions de medicaments.
13. Seguiment farmacoterapèutic.
14. Intervencions farmacèutiques i l'impacte que tenen.
15. Informació sobre la utilització de medicaments.
16. Publicació de resultats en atenció farmacèutica i farmàcia social.
17. Atenció farmacèutica en farmàcia comunitària.
18. Consulta o indicació farmacèutica (medicaments sense prescripció).
19. Sistemes de dosificació individualitzada.
20. Atenció farmacèutica en farmàcia hospitalària.
21. Atenció farmacèutica en pediatria.
22. Atenció farmacèutica en geriatrica.
23. Atenció farmacèutica en símptomes menors.
24. Atenció farmacèutica en oncologia.
25. Atenció farmacèutica en drogodependències i SIDA.

26. Atenció farmacèutica domiciliària.
27. Atenció farmacèutica en altres situacions: astènia, bulímia, anorèxia, obesitat, estrès, tabaquisme, discapacitats, cures pal·liatives, etc.
28. La publicitat de medicaments d'ús humà.
29. Qualitat i atenció farmacèutica.
30. Ètica professional en atenció farmacèutica.

Classes pràctiques

- Les tecnologies de la informació i la comunicació (TIC) en atenció farmacèutica i farmàcia social.
- Cerca d'informació i documentació: bases de dades i Internet en atenció farmacèutica i farmàcia social.
- Transversalitat de l'atenció farmacèutica i la farmàcia social.
- Paper dels col·legis, les associacions i les societats professionals en el desenvolupament de l'atenció farmacèutica i la farmàcia social.
- Eines i serveis en atenció farmacèutica i farmàcia social.
- Resolució de casos clínics per a la detecció i resolució de problemes relacionats amb la utilització dels medicaments (PRM).

4. METODOLOGIA

La docència de l'assignatura es basa en dos components, un de teòric d'adquisició de coneixements i un altre de pràctic basat en la resolució de problemes i en l'adquisició d'habilitats.

La metodologia docent consisteix en l'exposició dels temes teòrics a través de les classes magistrals, dels seminaris i d'altres activitats complementàries on es pretén, mitjançant el sistema de taules rodones, que hi col·laborin convidats rellevants en aspectes puntuals d'actualitat. En les classes pràctiques l'alumnat haurà de dur a terme treballs en temes clarament enfocats cap a l'àmbit professional assistencial.

5. AVALUACIÓ

L'avaluació es realitza sobre la docència teòrica i pràctica amb un pes relatiu de 60/40.

La metodologia d'avaluació de la docència teòrica consisteix a fer un examen de tipus test de 20 preguntes d'elecció múltiple, en el qual tres preguntes incorrectes n'anul·len

una de correcta (30 %), i dues preguntes curtes (30 %). L'avaluació de les pràctiques es durà a terme mitjançant l'avaluació continuada mentre durin les pràctiques i l'elaboració d'un treball (40 %).

L'examen és únic per a tots els grups de l'assignatura. L'idioma de l'examen serà indistint.

6. RECOMANACIONS PER CURSAR L'ASSIGNATURA

Per a un major aprofitament d'aquesta assignatura optativa, es recomana haver cursat l'assignatura Farmàcia Clínica i Farmacoteràpia.

7. BIBLIOGRAFIA I FONTS DOCUMENTALS

BELON, J. P. *Consejos en la farmacia*. Barcelona: Masson, 2002.

BERTRAND, P.; AGOSTINUCCI, J. M.; AIMEUR, A. *Atención primaria en la oficina de farmacia*. Barcelona: Stm Editores, 2002.

BLISSITT, C. W.; WEBB, O. L.; STANASZEK, W. F. *Clinical pharmacy practice*. 1a ed. Philadelphia: Lea & Febiger, 1972.

CIPOLLE, R. J.; STRAND, L. M.; MORLEY, P. C. *El ejercicio de la atención farmacéutica*. [Pharmaceutical care practice]. Aravaca (Madrid): McGraw-Hill/Interamericana, 2000.

CONTEL SEGURA, J. C. *Atención domiciliaria: organización y práctica*. Barcelona: Springer-Verlag Ibérica cop., 1999.

GENERALITAT DE CATALUNYA; CONSELL DE COL·LEGIS FARMACÈUTICS DE CATALUNYA. *Llibre blanc per a la integració de les activitats preventives a l'oficina de farmàcia*. Barcelona: Generalitat de Catalunya, Departament de Sanitat i Seguretat Social i Consell de Col·legis Farmacèutics de Catalunya, 1997.

LACASA, C.; HUMET, C.; COT, R. *Errores de medicación. Prevención, diagnóstico y tratamiento*. 1a ed. Cornellá de Llobregat (Barcelona): EASO 242, SL, 2001.

LOBATO, P.; LOBO, F.; GARCÍA, A. *Estrategia, viabilidad e implicaciones económicas de la Atención Farmacéutica*. Madrid: Colegio Oficial de Farmacéuticos de Madrid, 2000.

LÓPEZ CALAHORRA, P. *Anàlisi de la prestació farmacèutica en atenció primària: identificació de variables que caracteritzen els metges grans prescriptors habituals*. Barcelona: Publicacions Universitat de Barcelona, 1999.

RANTUCCI, M. J. *Guía de consejo del farmacéutico al paciente*. Barcelona: Masson-Williams & Wilkins España, 1998.

RUBIO GÁLVEZ, J. *Manual de la nueva farmacia*. Madrid: Díaz de Santos DL, 1998.

TIETZE, K. J. *Clinical skills for pharmacists. A patient-focused approach*. St. Louis: Mosby-Year Book, 1997.

TINDALL, W. N.; BEARSLEY, R. S.; KIMBERLIN, C. L. *Communication skills in pharmacy practice*. 2a ed. Philadelphia: Lea & Febiger, 1989.

8. COORDINACIÓ I PROFESSORAT

Teoria: Eduardo L. Mariño Hernández

Pràctiques: Cecilia Fernández Lastra
Pilar Modamio Charles